

Lamačan 9

Mesačník o živote v Lamači, 13. ročník

2011

Rozhovor s poslankyňou Museli sme pristúpiť aj ku kompromisom

Porozprávali sme sa s poslankyňou a podpredsedníčkou Komisie pre školstvo a šport MZ BA-Lamač PaeDr. Mgr. Renátou Ocilkovou.

Je vaša koalícia KDH-Most-Híd spokojná so schváleným rozpočtom na rok 2011?

Pri téme rozpočet mi nedá nespomenúť proces, akým bol rozpočet prijímaný. Od neho sa totiž odvíjali aj výsledky. Rozpočet sme schválili na šiestykrát, pričom na jednom zasadnutí zastupiteľstva sme len štyria hlasovali za to, aby sa o rozpočte vôbec rokovalo. Na ďalších dvoch schôdzkach zastupiteľstva sme sa zúčastnili len štyria poslanci, takže sme neboli uznášaniaschopní. Pozitívne na rozpočte je teda to, že ho vôbec máme. Po 23. júni mohol úrad a naša mestská časť konečne začať "normálne žiť".

Ako vnímate pozitíva a negatíva rozpočtu?

Vzhľadom na komplikácie pri prijímaní rozpočtu, museli sme pri ňom pristúpiť aj ku kompromisom. A tak sme síce schválili 10 tisíc eur na výmenu piesku v pieskoviskách, ale museli sme napr. upustiť z peňazí na odmeny ľuďom. Zamestnanci lamačského MÚ robia často nadčasy (povodne Na barine, hody), ale nemajú byť za to z čoho odmenení. Nepodarilo sa nám vyčleniť peniaze na splácanie dlhov po bývalom vedení, lebo na to nebola dostatočná (politická?) vôľa, a tak sa úrad stále borí s omeškanými faktúrami a upomienkami. Pozitívne je, že sa môže kúpiť traktor pre zimnú údržbu a taktiež to, že sa okrem bežného chodu môžu diať aj niektoré rozvojové aktivity ako napríklad (aspoň čiastočná) revitalizácia detských ihrísk, rekonštrukcia nevyužívanej, ale veľmi potrebnej miestnosti v priestoroch ZUŠ na Zlatohorskej ulici. Na verejnú osvetlenie na Vysokohorskej ulici sme schválili 5 000 eur a na vysávač na psie exkrementy 3 000 eur.

Ktoré hlavné priority presadíte ešte v tomto roku – ihriská, škôlky, pomoc občanom?

Už počas prázdnin sa zrekonštruovala jedáleň v Základnej škole, ponatierali sa zábradlia na námestí, zakúpil sa spomínaný vysávač pre lepšiu ochranu životného prostredia, z peňazí, ktoré cirkevná materská škola v Lamači platí MÚ za prenájom priestorov, sa vymenili staré drevené dvere a okná v jedálni za plastové. Doteraz nevyužívaná miestnosť v ZUŠ sa zrekonštruje už v tomto roku. Na Podháji osadíme merače rýchlosti. Príspevok na stravu občanom zvyšujeme zo 66 na 80 centov. Futbalovému klubu Lamač pomôžeme s oddĺžením a na čerpadlo do studne na futbalovom ihrisku dáme 7 000 eur. Verím, že tohtoročné prijímanie rozpočtu bude pre nás skúsenosťou, ktorá nás posilní a v nadchádzajúcom roku sa všetci zjednotíme pre dobro ľudí v Lamači. **kl**

Rozálske hody 2011 – plné námestie, dobré počasie a bohatý program pre deti i dospelých

Na slnku sa zaligotala zlatá reťaz – znak úradnej moci starostu Lamača Petra Šramka, ktorý v otváracjej reči pripomenul (foto č. 1), že Rozálske hody sa nazývajú na počesť Sv. Rozálie (+ 4. IX. 1160), ktorej v Lamači poďakovali za zastavenie moru kaplnkou a hody sa mohli začať. Lamačanov privítal moderátor hodov Štefan Skrúcaný.

Rovnako urobil divákovi radosť program súboru Rozsutec z lamačského domu sociálnych služieb, ktorý vystúpil v záhoráckych krojoch.

Program pokračoval vystúpením Bratislavských mažoretiek (foto č. 2) od útlučkej prváčky po veľké dievčence. Na javisko prišli deti z lamačského tanečného súboru Rozálka (foto č. 3) a po nich aj deti zo skupiny Saltallero (foto č. 4). Smelé vystúpenie s chybičkami, na ktoré oprávňuje vek.

Ďalší rytmus do potlesku priniesli chlapci zo skupiny Slovak YoYo power (foto č. 5), ktorí predviedli svoju šikovnosť s jojom.

pokračovanie na 4. strane

Rozpočet nás už nebrzdí, v lete sme usilovne pracovali

Leto je obdobie plné dovolení. Ani v našom miestnom úrade to nie je inak. Všetci po zime potrebujú nabrat' a zregenerovať sily a pripraviť sa na plnenie náročných úloh. Chcela by som vás v krátkosti informovať, čo všetko sme v lete, napriek dovolenkovému obdobiu, stihli zrealizovať, čo je tesne pred realizáciou a aké projekty sú v štádiu prípravy.

Iste ste všetci zaregistrovali, že po dlhých peripetiách bol v júni schválený rozpočet Lamača. Na jeho schválenie sme aj v miestnom úrade dlho čakali. Konečne sa mohli rozbehnúť aktivity, ktoré v čase rozpočtového provizória nie je možné realizovať. Možno si niekto pomyslí, že sme mohli aj v čase rozpočtového provizória robiť prípravné kroky ako výberové konania, vyhlasovať súťaže na dodávateľa a podobne. Žiaľ, tak to nie je. Aj keď požiadavky a plány boli, bez schváleného rozpočtu sme nevedeli, na aké projekty sa v rozpočte reálne včleniť peniaze.

Ešte v júni bolo, po niekoľkých rokoch, opravené parkovisko pred poštou a odstránené výtlky na cestách, ktoré sú v správe našej mestskej časti.

Hneď po schválení rozpočtu sme začali pripravovať a nasledovne realizovať projekty:

- výber aukčného systému na transparentný nákup nevyhnutných tovarov a služieb,
- výber traktora na zefektívnenie letnej a zimnej údržby. (Tento rok však stihneme už len zimnú. Konečný výber dodávateľa vzíde z aukcie, ktorá bude realizovaná obstaraným aukčným systémom.),
- nákup malej kosačky, ktorou sa už kosí,
- výber striekacej súpravy na vyznačovanie parkovacích miest. Farby sa už nakúpili a začiatkom septembra sa bude maľovať,

- obnova náterov zábradlí na Malokarpatskom námestí,
- výber, nákup a spustenie prevádzky vysávača na psie ekrementy,
- výber dodávateľa a následná realizácia rekonštrukcie výdajnej technológie v školskej jedálni spolu s rekonštrukciou jedálne,
- v spolupráci so školou sa vyčistili zapratané školské kabinety a sklady. Boli vyvezené 3 veľkokapacitné kontajnery odpadu a tri plné dodávkové autá železa do zberu (nohy vyradených lavíc, stoličiek a stará klimatizácia z jedálne),
- je pripravená realizácia výmeny časti okien v CMS (stihlo sa do začiatku školského roka),
- bol ukončený výber dodávateľa meračov rýchlosti, ktoré, pevne veríme, zvýšia bezpečnosť chodcov na priechode pri cintoríne a hlavne detí na priechode pri škole na ulici Podháj.

Ďalej pripravujeme:

- predĺženie osvetlenia Vysokohorskej ulice,
- výber ekologických zatravnovacích tvárnic na rozšírenie parkovania na Studenohorskej ulici,
- projekt rezidenčného parkovania,
- výber dodávateľa urbanistickej štúdie pre Malokarpatské námestie,
- revitalizáciu detského ihriska na Studenohorskej 5.

Okrem projektov vychádzajúcich zo schváleného rozpočtu sme, samozrejme, zabezpečovali aj bežnú agendu úradu a činnosti patriace k letu ako kosenie, upratovanie, či prípravu hodov. Začiatkom augusta nás postihla aj povodeň, vybrežil sa potok Na barinách. Po troch hodinách od vybreženia sa nám spoločným úsilím (v spolupráci s MČ Záhorská Bystrica) podarilo vrátiť potok naspäť do koryta. Podakovanie patrí zamestnancom miestneho úradu, najmä G. Šteruskej, ktorá veľmi profesionálne koordinovala práce na mieste a tiež tým zamestnancom, ktorí ochotne pomáhali a pracovali pri odstraňovaní následkov povodní a zabezpečovaní opatrení, na predchádzanie takýchto živelných pohrôm.

*Gabriela Šedová,
prednostka MÚ BA-Lamač*

Potravinová pomoc mieri aj do Lamača

Program distribúcie potravín podporuje dodávky potravín pre obzvlášť zraniteľné osoby, ktoré sa ocitnú v ťažkej situácii. V Európskej únii sa tento program uplatňuje od roku 1987 a je financovaný z Európskeho poľnohospodárskeho a záručného fondu. V roku 2011 sa k tomuto programu pripojila aj Slovenská republika a na Slovensku ho zastrešuje Pôdohospodárska platobná agentúra (agentúra Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR). Hlavným cieľom distribúcie potravín je pomôcť osobám v núdzi tým, že im budú prostredníctvom charitatívnych organizácií bezplatne dodané základné potraviny – pšeničná hladká múka a bezvaječné cestoviny.

Slovenská katolícka charita v spolupráci v MČ Bratislava-Lamač bude distribuovať potraviny ako partner Potravinovej banky v septembri (presný termín a miesto výdaja potravín budú spresnené a včas oznámené prostredníctvom MÚ Bratislava-Lamač).

Prijemcovia pomoci a doklady potrebné na prevzatie potravín

Pôdohospodárska platobná agentúra označila za príjemcov pomoci tieto kategórie ľudí: deti v detských domovoch a profesionálnych rodinách; deti v domovoch sociálnych služieb pre zdravotne postihnuté deti; obyvatelia v domovoch dôchodcov a ústavoch sociálnej starostlivosti; deti v náhradnej rodinnej starostlivosti; fyzické osoby, ktoré sú poberateľmi dávky v hmotnej núdzi a príspevku k dávke; osoby na hranici životného minima (rodičia a deti, na ktoré sú vyplácané dotácie); poberatelia dôchodku, ktorých výška dôchodku nepresahuje 305 EUR (nepracujúci poberatelia starobného, predčasného, invalidného dôchodku).

Pri preberaní dodávky potravín sa každý prí-

jemca potravín preukáže platným občianskym preukazom a potvrdením/rozhodnutím nasledovne:

- v prípade detí v náhradnej rodinnej starostlivosti, osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti predloží na nahliadnutie rozhodnutie súdu (náhradná starostlivosť zahŕňa pestúnsku starostlivosť, náhradnú osobnú starostlivosť, poručníctvo; preukazuje sa rozhodnutím súdu: rozsudok alebo uznesenie súdu – ak je dieťa predbežne zverené ľuďom do osobnej starostlivosti);
- fyzické osoby, ktoré sú poberateľmi dávky v hmotnej núdzi a príspevku k dávke predložia na nahliadnutie potvrdenie, ktoré vydá príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny;
- osoby na hranici životného minima (rodičia a deti, na ktoré sú vyplácané dotácie) predložia na nahliadnutie potvrdenie, ktoré vydá príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny;
- poberatelia dôchodku, ktorých výška dôchodku nepresahuje 305 EUR (nepracujúci poberatelia starobného, predčasného,

invalidného dôchodku) predložia na nahliadnutie rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní dôchodku v roku 2011 alebo rozhodnutie Sociálnej poisťovne o valorizácii dôchodku od 1. januára 2011 alebo potvrdenie Sociálnej poisťovne o výške poberateľného dôchodku;

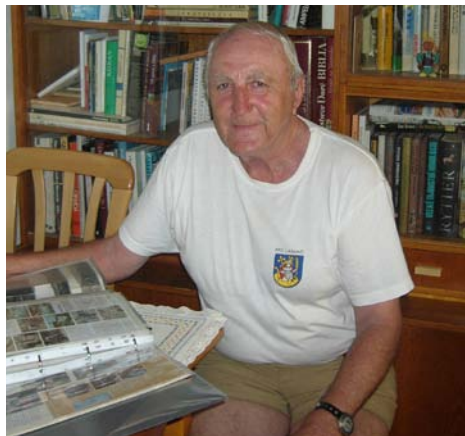
Maximálny limit pre 1 osobu je **20 kg pšeničnej hladkej múky a 20 kg bezvaječných cestovín**, (pričom príjemca potravín sa môže rozhodnúť, že si nepreberie celé príslúchajúce množstvo na osobu, ale menej). Prijemca svojím podpisom potvrdí prevzatie potravín, zaviazava sa, že tieto potraviny nebude ďalej predávať a dáva súhlas so spracovaním svojich údajov.

Miestny úrad Bratislava-Lamač oznamuje občanom, ktorí spĺňajú podmienky na pridelenie potravinovej pomoci, že sa môžu zapísať do zoznamu uchádzačov o potravinovú pomoc každý deň aj mimo úradných hodín v podateľni MÚ Bratislava-Lamač. Informovať sa môžete na tel. č. 64 780 065.

*Anna Mrázová, vedúca oddelenia školstva,
kultúry a sociálnych vecí MÚ BA-Lamač*

Volakedy bola rodina doma pokope, dnes všetci letia na chatu

Dnes už možno ani každý nevie, že význam slova „hody“ znamená pamiatku založenia, alebo posvätenia chrámu a s tým súvisiacu hostinu a oslavu tohto dňa. O tom, akú podobu mali hody u nás, v Lamači, sme sa rozprávali s lamačským pamätníkom Rudolfom Bruteničom.

Ako si spomínate na oslavy hodov z čias vašej mladosti?

Hody – to bol najväčší lamačský sviatok, oslava patrónky kostola, keď mali ľudia možnosť stretávať sa a oslavovať. V Lamači sa nachádzajú dva kostoly – farský, sv. Margity a kaplnka sv. Rozálie. V rokoch 1947-51 slúžila práve kaplnka sv. Rozálie ako farský kostol, nakoľko sa začala asanácia starého kostola a na jeho mieste architekt Harminc navrhol nový kostol. Bol zasvätený sv. Margite Antiochijskej. Preto by sa mali viac-menej oslavovať hody na sv. Margitu, ale nakoľko má sviatok v júli, keď bolo najviac prác so žatvou a mlatbou, oslavujú sa hody na sviatok sv. Rozálie, ktorý pripadá na 4. september.

Koľko trvali prípravy na hody a v čom spočívali?

Prípravy sa začali týždeň až desať dní pred týmto sviatkom. Robili sa úpravy fasád domov, ktoré sa natierali vápnom. Vo vnútri domov sa upratovalo, do matracov – slamníkov sa dávala nová slama. Muži pripravovali gazdinkám drevo na pečenie, museli nakáľať polená, pripraviť napríklad zemiaky pre prasatá, aby to potom nerobili vo sviatočné dni, zabíjali sa kurence. Mäso v nádobách sa potom zavesilo na šnúru a spustilo do studne, kde bol chlad. Potom, tesne pred hodovou nedeľou sa vyzametal a popolievala ulica a dvory, takže sa všetko lesklo čistotou.

Aké tradičné jedlá sa chystali?

Ženy museli pred hodmi napiecť chlieb – už z novej múky. Pripravovali sa koláče, pletenka (calta), bábovka (kugla). Tá sa cez hody jedla na raňajky a zapíjala sa vínovým čajom, alebo čiernou zrnkovou kávou, do ktorej si chlapi dali trochu rumu. Na obed bola mäsová polievka (slepačia alebo hovädzia), vyprážené kurence s tarhoňou a hlávkovým šalátom. Prípadne sa robili rezne alebo sviečková. Ženy ďalej piekli rôzne druhy koláčov – mrežovník, biskvitový koláč plnený lekvárom, rumové polmesiačky. V Lamači sa tiež tradične piekol makovník, orechovník a tvarohovník. Hovorili sme mu aj syrovník.

Ako ľudia slávil hody?

Slávenie hodov malo duchovný aj „svetský“ rozmer. Hodová nedeľa sa začínala rannou sv. omšou, slávnostná bola o desiatej hodine. Po nej nasledovali rôzne pobožnosti. Zábava sa začínala už v piatok podvečer. Na hodoch nesmeli chýbať rôzne zábavy – kolotočári a tzv. „búdy“ – stánky s cukrovinkami, perníkmi, tureckým medom a so zmrzlinou. Všetko sa odohrávalo na Rozálskom námestí za kaplnkou. Vždy tu bol malý kolotoč pre deti, ktorý roztáčali lamačskí chlapi. Za odmenu sa mohli aj oni povozit. Ďalej veľký kolotoč, tzv. „režazák“ pre dospelých, hojdačky, strelnica, kde mohli chlapi vystrieľať pre svoje dievčatá papierové ruže, alebo získať rôzne odmeny, pokiaľ trafili do terča. Oblíbená bola aj „kočka v mechu“ (mačka vo vreci) – prekvapenie za lacný peniaz, zabalené v papierových šúľkoch. Cez hody bývali aj futbalové

zábava. Zažil som, že si muzikanti vypili viac ako mali a bubeník skočil do bubna, alebo ako po sebe futbalové mužstvá strieľali prackami.

A nejaký hodový vtíp nám neprezradíte?

Poviem vám aj jeden hodový vtíp: Kmotor z Záhorskej Bystrice išiel aj so ženou cez hody na návštevu k svojmu kamarátovi do Lamača. Vypriahol uňho na dvore kone a keď ho chcel domáci počastovať prípitkom, Bystričanova žena chytro odsunula pohár so slovami: „On už pil.“ Po obede, keď prišli na rad koláče, jeho žena zase odsunula tanier so slovami: „On už jedol.“ A tak to bolo stále. Večer, keď kmotor z Bystrice zapriahol kone a chystal sa na spiatočnú cestu, kmotor z Lamača naňho volá: „Ženu neberieš so sebou?“ A Bystričan mu hovorí: „Ona sa už viezla.“

Kapelník J. Macháček (v strede) s manželkou.

zápasy. Lamačské družstvo AC Lamač hralo so súpermi z okolitých obcí – Záhorskej Bystrice, Dúbravky, atď. Nesmela chýbať ani dychová hudba, tak ako pri každom lamačskom sviatku. Dychovka vždy zahrála aj víťazovi turnaja. K večeru sa hodová zábava presunula do šenku u Hauera. Niekedy si svoje zábavy urobili aj rôzne lamačské spolky, napríklad hasiči, alebo športovci.

Známe príslovie hovorí: „Hody po hodoch nebývajú.“ Museli sa Lamačania kedysi po hodoch uskomňovať? Ako ďalej pokračoval ich každodenný život?

Vždy v pondelok boli tzv. „hodky“, keď sa ešte oslavovalo a dojedali sa zvyšky hodových jedál. Život potom pokračoval v bežných kolajach, nebolo žiadne drastické utahovanie opaskov.

Spájajú sa vám hody aj s nejakým konkrétnym zážitkom?

Pamätám si všeličo. Vždy sa zúčastňujem na športových podujatiach a neúšla mi ani jedna

Čo sa podľa vás na slávení hodov v dnešných časoch najviac zmenilo oproti minulosti?

Hody bývali naozaj veľký sviatok a všetci ho slávil. Každý sa snažil byť doma s rodinou. Dnes sú ľudia radi, že majú voľný deň a môžu odísť niekam preč na chatu. Význam hodov bolo vidno aj na oblečení. Do kostola sa išlo v najkrajších, nových šatách. My, chlapi, sme mali nové dreváky, nové „pumpky“ (nohavice pod kolená), dievčatá nové šaty, nakulmované vlasy a v nich mašle. Myslím si, že aj dnes, keď je sviatok, treba sa obliekať primerane príležitosti. A tiež nemám rád silné decibely a skupiny, ktoré nespievajú v reči ľudu.

Poznáte program tohtoročných hodov? Na čo sa najviac tešíte?

Poznáam. Teším sa na slávnostnú sv. omšu, organový koncert, ale aj na dychovú hudbu Unínčanku, na športové zápolenie a folklór. Teším sa tiež, že sa stretne celá rodina.

Zdenka Šujanová

Rozálske hody 2011 – plné námestie, dobré

pokračovanie zo strany č. 1

A potom nastal na javisku aj v hľadisku výbuch – roztancovala sa skupina Miguela Méndéza – Latino Flash (foto č. 6). Zaujímavosťou je, že pred 20 rokmi vznikla skupina práve v Bratislave na Vysoké škole ekonomickej a tanec sa rozšíril aj medzi ostatných študentov. Svoje umenie predviedli už v krajinách Ázie, Ameriky, a pravdaže, celej Európy. Elegantné kostýmy a horúce rytmy vyvolali nadšenie najmä maličkých divákov, ktorí sa hmýrili až na pódium. Za latinotaktmi prišli na rad hudobníci z UNION CITY GRASS (foto č. 7) so svojím programom. Na záver piatkového večera rozospievala a roztancovala plné námestie svojimi nestarnúcimi piesňami skupina Vidiek (foto č. 8). Disco zábava sa skončila neskoro po poľnoci.

Druhý deň hodovný sa začal na futbalovom ihrisku zápasom výberu Lamačanov proti osobnostiam športu a kultúry. V prvom polčase naši prehrávali 0:2, potom však vyrovnali a zápas rozhodli až po jedenástkach, keď Lamač napokon vyhral 5:4! Na námestí rozbehol sobotné hodovanie skutočne čarodejný program kúzelník Talostan (foto č. 9). Udivoval nielen majstrovstvom, zručnosťou, ale najmä schopnosťou rozprávať sa s deťmi, získať si ich dôveru a aj pri svojom druhom vystúpení robil vtipom radosť i dospelákovi. Divadlo LUDUS (foto č. 10) s postavičkami Huga, Fríga a Bublíny rozosmievalo rovnako malých a veľkých. Potom nastala obľúbená chvíľa Lamačanov – preteky v jedení halušiek. Majster kuchár Juraj Gomory v halene sa zaručil, že halušky sú pravé slovenské, zemiakové a bryndza skutočná ovčia, pražená slaninka rozvonila. Detským superjedákom sa stal Radko (foto č. 11). Po prvý raz

počasie a bohatý program pre deti i dospelých

v histórii lamačských pretekov sa medzi dospelými ocitli aj tri ženy. S časom 36 sekúnd a 2 stotiny premysleným systémom 600-gramovú porciu zjedol silák Erik (foto č. 12). Druhé miesto získal posledný víťaz pretekov – starosta P. Šramko napriek tomu, že bol znevýhodnený porciou klobásky na posilnenie po skončení futbalového zápasu.

Potom už javisko neopustili speváci so svojimi kapelami. Najprv Dominika Mirgová (foto č. 13) spievajúca svoje úspešné piesne, ku ktorým sa pridávali diváci. Speváčku vystriedal príjemný superstarista Peter Jaroš (foto č. 14) a po ňom obľúbený Oto Weiter v sprievode speváčky Andrey Fischerovej (foto č. 15). Ten z chytľavých sladčakov prešiel na ľudovky a nadšené obe-

censtvo mu pomáhalo spievať. Opäť zaplnené námestie čakalo na žrebovanie tomboly, kde vďaka mnohým sponzorom sa tešili výhercovia vyše 30 hodnotným cenám (foto č. 16). Večer pokračoval do noci diskotékou pre mladých, i tých skôr narodených.

Tretí deň hodovania, pravdaže, opäť nechýbala hudba ani spev. Najprv vystúpila Jadranka (foto č. 17), po nej folklórny súbor Technik (foto č. 18) a na záver hodov zahrala Unínčanka (foto č. 19). Lamačanov potešil aj organový koncert Davida Di Fiore v kostole sv. Margity.

pokračovanie na 6. strane

Ako sme sa mali na hodoch?

Hodovali sme skutočne ako sa patrí – cigánsku pečenku, kačacinu, husacinu, lokše na rôzne spôsoby, dvojaké trdelníky (teda záhorácky a skalický), sladkosti od čokolád cez turecký med po rôznofarebných hadov zo želatíny. Veselo rachtali však také kolotoče od obvyklých až po moderné pre veľmi odvážnych. Veľký úspech mal autodróm. S vážnymi tvármi sa v ňom vozili muži všetkých vekových kategórií. Deti drankali od rodičov balóniky od výmyslu sveta. Preto cez hody nad Lamačom lietali ligotavé koníky, delfíny, tigre, sprevádzané lútosťivými slzičkami bývalých majiteľov. „Pitíva“ bolo tiež neúrekom. Obdiv si zaslúžil burčiak v plastových fľašiach na slnku, nevybuchol.

Ďakujeme sponzorom Rozálskych hodov:

Ďakujeme sponzorom tomboly:

**Baumax • Koberce Trend • Lactavito • FUXO • Košťal • Kvetinárstvo Kulla • Zelovoc ČVIRO
Pizzeria Vršok II • Lekáreň ANGE • František Ovádek • La Caffè • Cyril Mišovič - ČVIRO**

Text Anica Seewaldová
Snímky Katarína Lepiešová

Na počúvanie, ale i do spevu a tanca

Súčasťou Kultúrneho leta 2011 v našej mestskej časti Bratislava-Lamač boli dva koncerty.

Tridsiateho júla o 19. hod. zazneli Lamačom melódie slovenskej bigbítovej, art rockovej skupiny Gattch. Ich hudba je pokusom o prepojenie rockovej hudby s džezom a vážnou hudbou. A už toto spojenie predpovedalo príjemný a oddechový podvečer, aj keď v trochu zamračenom počasí. Výber tejto skupiny nás nesklamal, naopak Lamačania, ktorí sa zúčastnili na prvom koncerte, boli hudobne vyžití a nabíli pozitívnu energiu. Druhým koncertom bolo 13. augusta vystúpenie Dua Imagine, ktoré vyše dvoch hodín hralo piesne domácej i zahraničnej produkcie, na počúvanie, ale i do spevu a tanca. Aj keď ich zo začiatku počúvali hlavne deti, postupne sa pridali viacerí, rôznych vekových kategórií.

mš

Stravovanie detí a školské jedálne

Na výživu v detskom veku sa kladú zvýšené nároky tým, že musí obsahovať adekvátne množstvo živín, potrebných na normálny rast a vývoj dieťaťa. Ak dieťa nastúpi do materskej a neskôr základnej školy, musí si zvykať nielen na celkový stravovací režim, ale i jedlá a s nimi spojené chute. Predstavuje to teda zmenu najmä v obsahu jedálneho lístka, či už celodenného v škôlke alebo obedového v jedálni základnej školy.

Školské stravovanie je neoddeliteľnou súčasťou škôl a školských zariadení. Správna výživa a spôsob stravovania je dôležitým predpokladom zdravého vývoja dieťaťa a stravovacie návyky formujeme už od útleho detstva. Dôvera rodičov v naše služby je veľmi dôležitá, pretože práve od rodiča závisí, či dieťa príhľási do jedálne na stravu alebo nie. Školské jedálne ponúkajú jednu z možností, ako deťom zabezpečiť zdravší variant kvalitného obeda. Pokiaľ detiedia v školských jedálňach, majú v priemere minimálne jedno jedlo s takou výživnou hodnotou, akú pre svoj vek potrebujú. Pravidelné poskytovanie jedného teplého jedla denne je pre výživu školopovinných detí bezpochyby prínos.

Školské stravovanie predstavuje rokmi overený, vyhovujúci systém zabezpečenia plnohodnotnej výživy deťom a mladistvým počas vyučovania najmä vtedy, ak sú v plnej miere pri zostavovaní jedálnych lístkov rešpektované odporúčania odborníkov v oblasti výživy. Sú to najmä odporúčania, týkajúce sa zostavovania jedálnych lístkov s cieľom obmedziť spotrebu živočíšnych tukov, tučného mäsa a mäsových výrobkov a zvýšiť ponuku ovocia a zeleniny v surovom stave v podobe šalátov. Školské obedy v priemere kryjú asi 35 % z celkovej dennej dávky živín. Dosiahnutie rovnomerného naplnenia základných živín nie je v rámci obeda možné. To by malo byť predovšetkým úlohou domáceho stravovania, ktoré má rozhodujúci vplyv na stav detí. Dôležité je aj smerovanie rodičov, ktorí si musia uvedomiť svoju zodpovednosť a fakt, že oni sú tí, ktorí môžu a musia motivovať deti k zdravej výžive. Podľa štatistických prieskumov u detí školského veku sa vyskytujú najväčšie nedostatky vo forme vynechávania raňajok, nevhodného zloženia desiatej a vynechávania obedov, resp. nahrádzania obedov fast foodmi. Zlý stravovací systém môže byť spúšťačom rôznych závažných zdravotných ochorení. V súčasnosti u nás medzi najčastejšie

nedostatky vo výžive detí a mládeže patrí zvýšený energetický príjem, nadbytočný príjem tukov, cukrov a soli. Na druhej strane ide o nedostatok konzumáciu zeleniny, ovocia, rýb a v dôsledku toho nedostatok príjmu vitamínov, minerálnych látok (vitamín C, vápnik, železo) a vlákniny. U detí sa dôsledky nesprávnej výživy prejavujú veľmi rýchlo. Ide napríklad o poruchy rastu a vývinu, vznik tučnoty, výskyt zubného kazu, častejšie infekcie a chudokrvnosť.

Pri usmerňovaní správnej výživy detí a žiakov je dôležité dbať na vytvorenie správnych stravovacích zvyklostí. Väčšina odborníkov na výživu považuje za najlepší spôsob výživy energetickejšie a výživovo vyváženú stravu. Aj školská jedáleň má možnosť u detí ovplyvniť ich stravovacie návyky správnym a vhodným výberom potravín v skladbe jedálneho lístka.

Školské jedálne sú pod dohľadom a kontrolou zriaďovateľa školského stravovania, akým je krajský školský úrad, ako aj regionálneho zástupcu úradu verejného zdravotníctva. Kontroluje sa dodržiavanie všeobecne záväzných predpisov v oblasti stravovania, kvalita podávaných jedál, dodržiavanie výživových, spotrebných, technologických noriem a zásad správnej výživy pri príprave a podávaní stravy, ako aj skladba jedálneho lístka, s dôrazom na frekvenciu používania základných surovín.

Prihlásením vašich detí na obed preberáme na seba časť vašich starostí ohľadom výživy. Na skvalitnenie stravovacích služieb bolo v školskej jedálni v našej základnej škole počas prázdnin generálne upratovanie, vymaľované sú všetky skladové priestory, vymenené osvetlenie v kuchyni a v úzkej spolupráci s MÚ Lamač kompletno prestavaná výdajová linka, ktorá prispieje k plneniu požiadaviek správnej výrobnéj praxe a hygienického režimu.

Eva Dužiová,
vedúca školskej jedálne

Jubilanti: august 2011

* Mária Luptáková	92
* Ervín Šimko	84
* Mária Barinová	78
* Júlia Matejová	78
* Angela Hrivnáková	78
* Mária Poláková	78
* Anton Sloboda	76
* Terézia Šemetková	76
* Alžbeta Haganová	75
* Mária Kralovičová	75

Jubilanti: september 2011

* Miloš Živora	95
* Františka Hlubíková	91
* František Boskovič	91
* Mária Janečková	90
* Rozália Milošovičová	89
* Viktor Černý	88
* Lýgia Hakeľová	88
* Vladimír Jánošík	88
* Alžbeta Petrášová	86
* Mária Fratričová	86
* František Boskovič	86
* Michal Vaško	86
* Mária Koňakovská	86
* František Hajdu	85
* Vilma Hojňošová	85
* Mária Urbaničová	84
* Helena Fabíková	84
* Anna Chytilová	83
* Otto Osuský	83
* Matilda Fratričová	83
* Anna Veselá	83
* Melánia Letovancová	83
* Mária Petrášová	82
* Terézia Mlyneková	82
* Emília Kováčová	81
* Jaroslav Kralovič	81
* Koloman Madi	81
* Mária Boskovičová	80
* Mária Horváthová	80
* Mária Horínková	79
* Božena Hánová	79
* František Obert	79
* Dušan Jacko	76
* Ján Krajniak	76
* Juliana Konečná	76
* Lýdia Bálintová	76
* Oskár Paulík	76
* Pavol Lalík	75
* Ambróz Lisý	75
* Rozália Bondorová	75
* Mária Gronská	75

Všetkým jubilantom blahozeláme!

Údaje pochádzajú z Oblasovne trvalého pobytu BA-Karlova Ves. Za prípadné uverejnenie neaktuálnych údajov sa vopred ospravedlňujeme.

V júli a auguste sa v Lamači narodili:

- 19. 7. **Alexandra Citovická**
- 23. 7. **Filip Kuracina**
- 6. 8. **Lujza Nagyová**
- 11. 8. **Michal Sasinek**
- 19. 8. **Marianna Zámečníková**

Pozvánky na september

- 26. 9. – Celodenný zájazd pre seniorov do Lipótu
- Detské divadelné predstavenie
- Víťanie malých Lamačanov

Na akciu Víťanie malých Lamačanov môžete prihlásiť deti narodené od septembra 2010 do konca augusta 2011 na mailovej adrese simoncicova@lamac.sk alebo telefonicky v MÚ BA-Lamac do 20. 9. 2011.

Presné dátumy akcií budú upresnené na webe, ako aj na plagátoch.

V Lamači detské korčuľovanie

Happy scating academy vám ponúka v novej a najmodernejšie vybavenej ICEARENE LAMAC desiatyždňový kurz korčuľovania pre vaše deti, ktorý sa bude konať každú nedeľu od 11. do 12. hodiny pod vedením profesionálov, ktorí naučia vaše deti korčuľovať bez rizika osvojenia zlých technických návykov. Chceme, aby vaše deti mali z korčuľovania obrovskú radosť. Teší sa na nich tučniak Happy, ktorý pomôže deťom na ľade udržať stabilitu a nebať sa prvých korčuľarských krôčikov. Deti sú rozdelené do viacerých kategórií od 3. do 8 rokov! Cena je 6 euro na hodinu. Jeden rodič, ktorý príde s dieťaťom do Happy scating academy v nedeľu o 11. hod. dostane 1 kávu v kaviarni s výhľadom na ľadovú plochu zadarmo! *Prihlášky posielajte na pistekova.jana@gmail.com alebo 0903 797 922 (informácie). Počet detí je limitovaný. Kurz detí sa začne koncom septembra.*

Úradné hodiny MÚ Bratislava-Lamac

Miestny úrad Bratislava Lamac
Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava
Tel.: 64 78 00 65

Pondelok	10.00 – 12.00	13.00 – 17.00
Utorok	nestránkový deň	
Streda	7.30 – 12.00	13.00 – 16.30
Štvrtok	8.00 – 11.00	
Piatok	nestránkový deň	

Overovanie podpisov a listín:

Pondelok	8.00 – 11.00	13.30 – 16.30
Utorok:	8.00 – 11.00	13.30 – 15.30
Streda:	8.00 – 11.00	13.30 – 16.30
Štvrtok:	8.00 – 11.00	13.30 – 15.30
Piatok:	8.00 – 11.00	

Knížnica pozýva

tel.: 02/64 78 97 37

e-mail: kniznicalamac@centrum.sk

Zodpovedná pracovníčka: Milada Janžová

Výpožičné hodiny

Pondelok	13.00 – 19.00
Utorok	13.00 – 16.00
Streda	13.00 – 19.00
Štvrtok	13.00 – 16.00
Piatok	zatvorené

Program MO JDS na september 2011

- 14. 9. – Prechádzka na Kačín – zraz účastníkov o 10. hod. v klube.
- 28. 9. – Stretnutie členov MO JDS Lamac o 15. hod. v malej zasadačke kina Lamac. Súčasťou stretnutia bude prednáška o udalostiach očakávaných v roku 2012.

Program MC Obláčik:

MC Obláčik plánuje otvoriť svoje priestory pre malých návštevníkov až 19. 9.

Pondelok - od 8,30 hod. - Cvičme v rytme - cvičenie pre deti s rodičmi - do 12 mesiacov a do 3 rokov

Streda - od 15,30 do 16,30 hod. znakovanie
Štvrtok - od 10,00 do 11,00 hod. - herňa s prvkami Montessori

29. 9. začína sa **Kurz efektívneho rodičovstva**

Kurzy, ktoré sa otvoria v októbri podľa záujmu: funny english, rytmické cvičenie pre deti s rodičmi od 0 - 3 rokov, baby masáže, cvičenie pre tehuľky, šikovné ručičky - múdre hlavičky, malý kuchár.

Prihlásiť sa môžete na:

mcoblacik@materskecentra.sk

Dúha – Tábornický oddiel Carrigo vás pozýva na svoje akcie:

7. 9. 2011 Schôdzka

16.30 - 18.00 hod. - klubovňa, 18.00 -19.00 hod. netradičné športy, telocvičňa

10. a 11. 9. 2011 Výprava do prírody

Zraz o 8.30 pred školou v Lamači. Dvojdená akcia do prírody s prespaním v stanoch.

Program: drobné hry a súťaže v lese, netradičný šport, tábornické a turistické zručnosti, turistika.

14. 9. 2011 Schôdzka

16.30 - 18.00 hod. - klubovňa, 18.00 -19.00 hod. netradičné športy, telocvičňa ZŠ Lamac

21. 9. 2011 Schôdzka

16.30 - 18.00 hod. - klubovňa, 18.00 -19.00 hod. netradičné športy, telocvičňa ZŠ Lamac

24. 9. 2011 Výlet do prírody

Zraz o 8.30 hod. pred školou v Lamači. Jednodenný výlet do prírody – okolie Lamača. Program: drobné hry a súťaže v lese, netradičný šport, tábornické a turistické zručnosti, celoročná hra, turistika.

28. 9. 2011 Schôdzka

16.30 - 18.00 hod. - klubovňa, 18.00 - 19.00 hod. netradičné športy, telocvičňa ZŠ Lamac

Možnosť prihlásiť deti do celoročnej pravidelnej činnosti. Informácie získate telefonicky na 0903 729 814, emailom na carrigo@oz-duha.sk alebo na web stránke oddielu <http://carrigo.oz-duha.sk>.

Program kina na september 2011

10. 9. **LIDICE** – Príbeh obyčajných ľudí. Hrajú: K. Roden, Z. Fialová. ČR/SR, 126 min., **18. hod., 2,50 €**

11. 9. **TVOJ SNÚBENEC, MŤJ MILENEC** – Na tenkom ľade medzi láskou a priateľstvom. Hrá: Kate Hudsonová. USA, titulky, 110 min., **18. hod., 2,50 €**

17. a 18. 9. **HARRY POTTER A DARY SMRTI 2** – Prináša záverečné dobrodružstvo filmovej série, USA, slov. dabing, 130 min., **18. hod., 2,70 €**

24. 9. **PROFESIONÁLNA MANŽELKA** – Rok 1977, mestečko Sainte-Gudule na severe Francúzska. Hrajú: C. Devenue, G. Depardieu. Fr., titulky, komédia, 103 min., **18. hod., 2,50 €**

25. 9. **CIGÁN** – Najnovší film Martina Šulíka rozpráva príbeh mladého chlapca v rómskej osade na východnom Slovensku, **18. hod., 2,50 €**

Inzercia

- Inštalatér – aj malé opravy, **0904 572 977**.
- Cvičenie pre celú rodinu ZUMBA Antigravity a iné pre deti gymnastika, tanec. Rodičom sa postaráme o deti počas cvičenia v herni. Denné letné tábory pre deti. Lamač, Malokarpatské nám. 10
Autobusy 30, 63, Lamač – Podháj 50 m, hore zelená bytovka, www.ariwafit.sk.
- ANGLIČTINA - SÚKROMNE podľa potreby. Práca v zahraničí, bežná komunikácia, opatrovatelstvo, gastronómia. Individuálne/dvojice, aj začiatočníci + PREKLADY **0904 267 638**.
- Voda, kúrenie, plyn. Opravy a montáže. Aj cez víkendy. **0905 429 097, 0911 429 097**.

Po krátkej a ťažkej chorobe nás dňa 30. 8. 2011 opustil Bohumil Uhlárik (61 r.), ktorý bol zamestnanec pracovnej čaty miestneho úradu.

Vždy si ho budeme pamätať ako usmiateho a pracovitého človeka! Kto ste ho poznali, venujte mu krátku spomienku.

Češť jeho pamiatke!

poslanýňa Anna Marková

Lamačan mesačník samosprávy Mestskej časti Bratislava-Lamac

Adresa redakcie: MÚ Lamač, Malokarpatské nám. 9, 841 03 Bratislava 47, tel.: 64 78 00 65, **Redakčná rada:** Mgr. Katarína Lepiešová (predsedníčka), Ing. Gabriela Bizoňová, Mária Šimončíková, Mgr. Zdenka Šujanová, **zodpovedná redaktorka:** Mgr. Katarína Lepiešová, **jazyková redaktorka:** Mgr. Klára Grosmannová, **plošnú inzerciu preberá:** e-mail: damea@damea.sk, tel.: 0903 401 762, **riadkovú inzerciu preberá:** Mária Šimončíková, tajomníčka časopisu Lamačan, **grafika:** ALDO, www.aldodesign.sk, **tlač:** Tlačiareň DAMEA Media, Galvaniho 16, 821 04 Bratislava, e-mail: damea@damea.sk, **náklad:** 4 000 ks, **do tlače zadané:** 5. 9. 2011, **uzávierky č. 10/2011:** redakčná 20. 9. a inzertná 23. 9., **registračné č. EV 3654/09. Redakcia si vyhradzuje právo na neuverejnenie dodaných príspevkov, resp. ich skrátenie, opravu jazykových, gramatických a štylistických chýb. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciamy. NEPREDAJNÉ**